

**នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល
នៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា**

ព័ត៌មានពិស្តារនៃការដាក់ឯកសារ

សំណុំរឿងលេខ : ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/អជតក
ដាក់ទៅ : អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល
ថ្ងៃដាក់ : ថ្ងៃទី២ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១១
ភាគីអ្នកដាក់ : សហព្រះរាជអាជ្ញា
ភាសាដើម : អង់គ្លេស

ឯកសារបកប្រែ
TRANSLATION/TRADUCTION
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ (Date): 02-Dec-2011, 15:27
CMS/CFO: Sann Rada

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ

ប្រភេទឯកសារដែលស្នើឡើងដោយភាគីដាក់ឯកសារ: **សាធារណៈ**
ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារកំណត់ដោយអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល: **សាធារណៈ/Public**
ប្រភេទនៃចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ:
ការពិនិត្យចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារបណ្តោះអាសន្នឡើងវិញ:
ឈ្មោះមន្ត្រីដែលបានពិនិត្យ:
ហត្ថលេខា:

**ចម្លើយតបរបស់ សហព្រះរាជអាជ្ញា នៅនឹងមន្ត្រីសាធារណៈ អៀង សារី
ប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដែលដកលក្ខខណ្ឌតម្រូវ
ឱ្យមានទំនាក់ទំនងជាមួយមន្ត្រីប្រដាប់អាវុធចេត្តាពិន័យមន័យ
នៃឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងនឹងមនុស្សជាតិ**

សំណុំរឿងលេខ: ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/អជតក

អ្នកដាក់ឯកសារ:

សហព្រះរាជអាជ្ញា:

លោកស្រី ជា លាង

លោក Andrew CAYLEY

អ្នកទទួលឯកសារ:

អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល:

ចៅក្រម គង់ ស្រីម, ប្រធាន

ចៅក្រម Motoo NOGUCHI

ចៅក្រម សោម សិរិវិឌ្ឍ

ចៅក្រម A. KLONOWIECKA- MILART

ចៅក្រម ម៉ុង មុនីធរិយា

ចៅក្រម C. N. JAYASINGHE

ចៅក្រម យ៉ា ណារិន

សហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹង

រដ្ឋប្បវេណី:

ពេជ អង្គ

Elisabeth SIMONNEAU FORT

ចម្លងជូន:

ជនជាប់ចោទ:

នួន ជា

អៀង សារី

ខៀវ សំផន

មេធាវីការពារក្តីជនជាប់ចោទ:

លោក សុន អារុណ

Michiel PESTMAN

Victor KOPPE

លោក អាង ឧត្តម

Michiel G. Karnavas

លោក គង់ សំអុន

Jacques VERGES

ចម្លើយតប

- ១. កាលពីថ្ងៃទី២៥ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១១ មេធាវីការពារក្តីរបស់ អៀង សារី បានដាក់បណ្តឹងសាទុក្ខមួយ¹ ទៅអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល (“អង្គជំនុំជម្រះ”) ប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង លើសំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាដែលសុំឱ្យដកលក្ខខណ្ឌតម្រូវឱ្យមានទំនាក់ទំនងជាមួយជម្លោះប្រដាប់អាវុធចេញពីនិយមន័យនៃឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងនឹងមនុស្សជាតិ (“សេចក្តីសម្រេចដែលកំពុងតវ៉ា”)²។
- ២. មេធាវីការពារក្តីបានផ្អែកលើវិធាន១០៤(៤)(ក) នៃវិធានផ្ទៃក្នុងធ្វើជាសំអាងតែមួយគត់សំរាប់ភាពអាចទទួលយកបាននៃបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ³។ សហព្រះរាជអាជ្ញា សូមលើកឡើងថាបណ្តឹងសាទុក្ខនេះជាក់ស្តែងមិនអាចឱ្យទទួលយកបានទេនៅក្នុងដំណាក់កាលនេះនៃនីតិវិធី។ មិនមានមូលដ្ឋានខាងអង្គច្បាប់ណាដែលគាំទ្រចំពោះការលើកឡើងពោលអះអាង សេចក្តីសម្រេចដែលកំពុងមានបញ្ហានេះមាន “អានុភាពអាចបញ្ចប់ដំណើរការនីតិវិធី”⁴ ប្រឆាំងនឹង អៀង សារី នោះឡើយ។
- ៣. បណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ ណាមួយ អាចឱ្យធ្វើបានតែចំពោះសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងចំនួនបួនប្រភេទជាក់លាក់តែប៉ុណ្ណោះគឺ៖(១) សេចក្តីសម្រេចទាំងឡាយដែលមានអានុភាពអាចបញ្ចប់ដំណើរការនីតិវិធី។ (២) សេចក្តីសម្រេចស្តីពីការឃុំខ្លួន ឬដាក់ឱ្យស្ថិតក្រោមការត្រួតពិនិត្យរបស់តុលាការក្រោមវិធាន៨២នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។ (៣) សេចក្តីសម្រេចស្តីពីវិធានការការពារក្រោមវិធាន២៩(៤)(គ) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង និង (៤) សេចក្តីសម្រេចស្តីពីការជ្រៀតជ្រែកចូលនៅក្នុងកិច្ចការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលរបស់តុលាការ ក្រោមវិធាន៣៥(៦) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង⁵។ រាល់សេចក្តីសម្រេចផ្សេងពីនេះរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង “អាចឱ្យបណ្តឹងសាទុក្ខបានតែនៅក្នុងពេលជាមួយគ្នានឹងបណ្តឹងសាទុក្ខដែលប្រឆាំងនឹងសាលក្រមលើអង្គសេចក្តីតែប៉ុណ្ណោះ”⁶។ ជាទូទៅ បណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗក៏ “មិនបង្កដំណើរការនីតិវិធីនៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះ”ដែរ⁷។

¹ ឯកសារលេខ E95/8/1/1 បណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ អៀង សារី ប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងលើសំណើរបស់ សហព្រះរាជអាជ្ញា ដែលសុំឱ្យដកលក្ខខណ្ឌតម្រូវឱ្យមានទំនាក់ទំនងជាមួយជម្លោះប្រដាប់អាវុធចេញពីនិយមន័យនៃឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងនឹងមនុស្សជាតិ , ចុះថ្ងៃទី៥ វិច្ឆិកា ២០១១ (“បណ្តឹងសាទុក្ខ”)។

² ឯកសារលេខ E95/8, សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់ សហព្រះរាជអាជ្ញា ដែលសុំឱ្យដកលក្ខខណ្ឌតម្រូវឱ្យមានទំនាក់ទំនងជាមួយជម្លោះប្រដាប់អាវុធចេញពីនិយមន័យនៃឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងនឹងមនុស្សជាតិ,ចុះថ្ងៃទី២៦ តុលា ២០១១ (“សេចក្តីសម្រេចដែលកំពុងមានបញ្ហា”)។

³ ឯកសារលេខ E95/8/1/1 បណ្តឹងសាទុក្ខ, កំណត់សំគាល់លេខ ១ ខាងដើម ត្រង់កថាខណ្ឌទី៨-១៨។

⁴ វិធាន១០៤(៤) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។

⁵ វិធាន១០៤(៤) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។

⁶ ដូចគ្នានឹងខាងលើ។

⁷ ដូចគ្នានឹងខាងលើ។

សំណុំរឿងលេខ: ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/អជតក

៤. មេធាវីការពារក្តីបានពោលអះអាងថា បណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ គឺអាចធ្វើបានដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃសំណើដែលសុំឱ្យសេចក្តីសម្រេចដែលកំពុងមានបញ្ហា “គួរតែបានបញ្ចប់នូវដំណើរការនីតិវិធីនៃ “សវនាការជំនុំជម្រះក្តីលើកដំបូង” ប៉ុន្តែចំពោះតែករណីកំហុសរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង”⁸។ អត្ថន័យធម្មតា នឹងការអះអាងរបស់វិធាន១០៤នោះគឺដើម្បីផ្តល់នូវឧបសគ្គដល់បណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ ក្នុងករណីបើសិនជាមានភាគីណាមួយចោទប្រកាន់ថាអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានប្រព្រឹត្តកំហុសណាមួយដែលនាំឱ្យបញ្ចប់ដំណើរការនីតិវិធី មិនមែនក្នុងករណីបើសិនជាការចោទប្រកាន់អំពីមានកំហុសដែលនាំឱ្យបន្តដំណើរការនីតិវិធី ដូចជាករណីនេះនោះឡើយ។ ហេតុផលរបស់មេធាវីការពារក្តី ថាបើសិនជាអង្គជំនុំជម្រះជាទទួលយល់ព្រមនោះ មុខជានឹងធ្វើឱ្យមានការប្រើល្បិច ដោយការលើកសំអាងដែលបំភាន់ភ្នែកនៃបណ្តឹងសាទុក្ខ ដែលនាំឱ្យការពិចារណារបស់ខ្លួនលើវិធាន១០៤នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ប្រែត្រឡប់។

៥. អង្គជំនុំជម្រះបានសម្រេចកំណត់ពីមុនថា យុត្តាធិការរបស់ខ្លួនទៅលើបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ គឺមានការកំរិតយ៉ាងម៉ឺងម៉ាត់ត្រឹមតែក្នុងរង្វង់ហេតុផលសំអាងដែលចែងនៅក្នុងវិធាន១០៤(៤)ប៉ុណ្ណោះ⁹។ កាលពីក្នុងខែមីនា ឆ្នាំ២០១១ មេធាវីការពារក្តីរបស់ អៀង សារី បានខិតខំព្យាយាមដាក់បណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗដែលគ្មានមូលដ្ឋានស្រដៀងគ្នានេះចំនួនពីរ¹⁰។ អង្គជំនុំជម្រះបានសម្រេចបញ្ចប់ដោយសង្ខេបទៅលើការខិតខំព្យាយាមទាំងនេះ ដោយធ្វើការណែនាំកុំឱ្យសហមេធាវីរបស់ អៀង សារី ដាក់សារណានានាបន្ថែមទៀតទាក់ទងទៅនឹងបណ្តឹងសាទុក្ខទាំងនេះ¹¹។

៦. អង្គជំនុំជម្រះ “អាចនឹងសម្រេច” ដើម្បីកំណត់ឱ្យធ្វើតែបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗណាដែលផ្អែកលើមូលដ្ឋាន នៃសារណាជាលាយលក្ខណ៍អក្សរតែប៉ុណ្ណោះ¹²។ ដោយយល់ឃើញអំពីលក្ខណៈ

⁸ ឯកសារលេខ E95/8/1/1 បណ្តឹងសាទុក្ខ, កំណត់សំគាល់លេខ ១ ខាងដើម ត្រង់លេខ III.ខ.២។ (សង្កត់ន័យបន្ថែមដោយអក្សរទ្រេត)

⁹ ឯកសារលេខ E169/1/2 សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងសាទុក្ខដែលបានដាក់ដោយក្រុមមេធាវីការពារក្តីរបស់ភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី (ក្រុម២ និងក្រុម៣) ប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចដោយផ្ទាល់មាត់របស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងកាលពីថ្ងៃទី២៧ សីហា ២០០៩, ថ្ងៃទី២៤ ធ្នូ ២០០៩ ត្រង់កថាខណ្ឌទី១០ -១២។

¹⁰ ឯកសារលេខ E9/7/1/1 សេចក្តីជូនដំណឹងរបស់អៀង សារី អំពីបណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងដែលមានចំណងជើងថា: ការសម្រេចបញ្ចប់របស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងលើសំណើនានាដែលសុំពន្យារពេលវេលាកំណត់ (ឯកសារលេខ E9/7 និងលេខ E9/4/9), ចុះថ្ងៃទី២ មីនា ២០១១។ និងឯកសារលេខ E51/5/5 សេចក្តីជូនដំណឹងរបស់អៀង សារី អំពីបណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងដីកាបង្គាប់ដល់មេធាវីរបស់អៀង សារី ស្តីពីការដាក់អ្នកត្រកូលបឋម, ចុះថ្ងៃទី៩ មីនា ២០១១។

¹¹ ឯកសារលេខ E9/7/1/1/1/4 សេចក្តីសម្រេចលើសេចក្តីជូនដំណឹងចំនួនពីរអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខដែលបានដាក់ដោយ អៀង សារី, ចុះថ្ងៃទី៨ មេសា ២០១១ ត្រង់ទំព័រ២ (“[] សេចក្តីសម្រេចដោយអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដែលប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចនេះ សហមេធាវីនានាកំពុងខិតខំព្យាយាមដើម្បីធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខនៅក្នុងសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ គឺមិនស្ថិតនៅក្នុងយុត្តាធិការលើបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗដែលមានការកំរិតកំណត់របស់អង្គជំនុំជម្រះ អនុលោមតាមវិធាន១០៤(៤)នៃវិធានផ្ទៃក្នុង (វិសោធនកម្មលើកទី៧)នោះឡើយ។

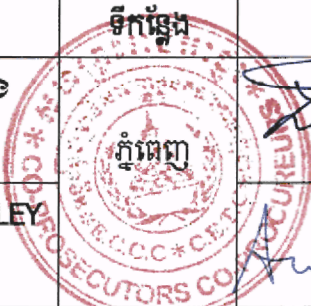
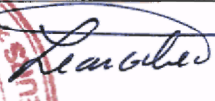
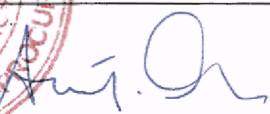
¹² វិធាន១០៩ (១) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។

សំណុំរឿងលេខ: ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/អជតក

ដែលជាក់ស្តែងគ្មានមូលដ្ឋាននៃបណ្តឹងសាទុក្ខ និងដោយមានការគិតគូរជាមូលដ្ឋានដល់ភាពឆាប់រហ័ស និងការសន្សំសំចៃថវិការរបស់តុលាការ សហព្រះរាជអាជ្ញា អាចយល់ឃើញថាគ្មានអ្វីសំរាប់ធ្វើយុត្តិកម្ម ដើម្បីឱ្យអង្គជំនុំជម្រះយល់ព្រមអនុញ្ញាតឱ្យបើកធ្វើសវនាការមួយដោយផ្ទាល់មាត់ជាសាធារណៈនោះឡើយ¹³។

៧. អាស្រ័យដោយមូលហេតុខាងលើនេះ សហព្រះរាជអាជ្ញា សូមស្នើដោយដល់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង សុំឱ្យ៖

- (១) សម្រេចថា បណ្តឹងសាទុក្ខនេះគឺមិនអាចឱ្យទទួលយកបានទាំងស្រុងតែម្តង។
- (២) បដិសេធលើសំណើរបស់មេធាវីការពារក្តីដែលសុំឱ្យបើកសវនាការដោយផ្ទាល់មាត់ជាសាធារណៈ។ និង
- (៣) ណែនាំដល់ភាគីនានាថា កុំឱ្យដាក់ចម្លើយតបមកទៀត។

កាលបរិច្ឆេទ	ឈ្មោះ	ទីកន្លែង	ហត្ថលេខា
ថ្ងៃទី២ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១១	លោកស្រី ជាំ លាង សហព្រះរាជអាជ្ញា	ភ្នំពេញ 	
	លោក Andrew CAYLEY សហព្រះរាជអាជ្ញា		

¹³ ឯកសារលេខ E95/8/1/1 បណ្តឹងសាទុក្ខ , កំណត់សំគាល់លេខ ១ ខាងដើម ត្រង់កថាខណ្ឌទី១៩ និងទំព័រ៣០។

ចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាទៅនឹងបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ អៀង សារី
ស្តីពីលក្ខខណ្ឌតម្រូវឱ្យមានទំនាក់ទំនងជាមួយនឹងជម្លោះប្រដាប់អាវុធ